

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น*
THE FACTORS AFFECTING THE CREATIVE LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF KHONKHEAN
PRIVATE SCHOOLS PROMOTION COMMISSION

สำเร็จ คำโมง¹

Samret Commong¹

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ¹

Faculty of Education. Northeastern University¹

Email : samretcommong1938@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลโดยใช้โปรแกรม AMOS

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่นประกอบด้วย มีตัวแปรสังเกตได้รวม 18 ตัวแปร ตัวแปรแฝง รวม 5 ตัวแปรรวมตัวแปรทั้งสิ้น 23 ตัวแปร 2. การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า มีค่าความ

น่าจะเป็น(p-value) เท่ากับ .126 ไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ ($\chi^2 / df = 1.168$) ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน(RMSEA = 0.019) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน(GFI) และดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว(AGFI) (GFI=0.977, AGFI=0.954) 3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม คือ บรรยากาศองค์การและปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ความคิดสร้างสรรค์การสื่อสาร

คำสำคัญ : 1. ปัจจัย 2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 3. ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop the structural factors affecting the Creative Leadership of School Administrators under the Office of KhonKhean Schools Promotion Commission, 2) to test the consistence of the causal structure relation model of the factors affecting the creative leadership of the executives schools, and 3) to study the influences, both direct, indirect and comprehensive, of the factors affecting the creative leadership of the executives schools, as well. The research samplings were totally 480. The statistics used in the research were basic statistics and influence path analysis using AMOS program.

The research results were as follows: 1. the causal structure relation model of the factors affecting the creative leadership of the executives of private schools under the Office of KhonKhean Private Schools Promotion Commission consisted of totally 23 variables, being classified into 18 observable variables and 5 latent variables. 2. The developed model was found to be consistent with the empirical data. The analysis result revealed the P-Value = 0.126, Chi – Square minus Degree of freedom(df) ($\chi^2 / df = 1.168$); the Root means square error of approximation (RMSEA)=0.019, Goodness of fit index(GFI)=0.977, and Adjusted goodness of fit index (AGFI)=0.954, respectively. 3. The factors bearing direct influence on the creative leadership was the matter of good example, the factor with indirect influence was the organizational atmosphere, and those with comprehensive influence were the good example, initiative, and communication.

Keywords : 1. Factors 2. Creative Leadership 3. Executives of Private Schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเอกชนมีการพัฒนาการมายาวนานตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา (สมเด็จพระนารายณ์มหาราช) เรื่อยมาจนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ที่มีการตั้งโรงเรียน(โรงเรียนราษฎร์) แห่งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2395 ซึ่งเป็นโรงเรียนของนางมัททูน(Mrs. Mattoon) มิชชันนารีชาวอเมริกันการศึกษาเอกชนก็ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและปัจจุบันโรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญในการช่วยลดภาระของรัฐในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนปัจจุบันโรงเรียนเอกชนบางแห่งเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพสูงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติขณะเดียวกันบางแห่งการจัดการเรียนการสอนยังอยู่ในระดับที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพเนื่องจากสาเหตุหลายประการเช่นครูไม่เข้าใจหลักสูตรโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถผู้บริหารไม่ใช่นักวิชาการครูขาดขวัญกำลังใจโรงเรียนดำเนินกิจการไม่ถูกต้องทำให้ครู/นักเรียนเสียสิทธิและประโยชน์โรงเรียนขาดการพัฒนาด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีเป็นต้นอย่างไรก็ตามโรงเรียนเอกชนก็ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาเรื่อยมาภายใต้การกำกับควบคุมและดูแลของหน่วยงานของรัฐคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน(สช.) มาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2553)

โลกในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ดังนั้นความสำเร็จของผู้นำจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละปัจเจกบุคคลในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขับเคลื่อนเชิงรุกต่อการเปลี่ยนแปลง หรือสรุปก็คือ ต้องมีความสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงมีความรวดเร็วมากดังนั้นผู้นำจึงต้องมีความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องผู้เชี่ยวชาญด้านผู้นำยุคใหม่มองว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่สำคัญของผู้นำการเปลี่ยนแปลงนำมาทั้งโอกาสและความท้าทาย ดังนั้นผู้นำต้องใช้จิตนาการสร้างสรรค์ในการจัดการกับความท้าทายและยึดโอกาสให้ได้ (Heifetz, Grashow and Linsky, 2009) ในขณะที่ แฮมเมล (Hamel, 2012) และเทย์เลอร์ (W.Taylor, 2002) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านผู้นำ กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด ในศตวรรษที่ 21 จากการที่พีตเลอร์สร้างแบบทดสอบชนิดสั้นๆ ซึ่งแบบภาวะผู้นำ ออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ ผู้นำที่มีแรงจูงใจมุ่งงานมุ่งในความสำเร็จของงาน และผู้นำที่มีแรงจูงใจให้มุ่งสัมพันธ์มีความต้องการเห็นสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคล (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2540) การควบคุมสร้างสรรค์ในตัวแบบของพีตเลอร์นั้นมีองค์ประกอบ 3 สร้างสรรค์ ที่กำหนดการควบคุม ซึ่งได้แก่ 1)ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิก หมายถึง ทศนคติและการยอมรับของสมาชิกในกลุ่มต่อตัวผู้นำมากน้อยเพียงใด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ คุณภาพของสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้นำกับผู้ใต้บังคับบัญชาและระดับคุณภาพของอำนาจอย่างไม่เป็นทางการที่ผู้นำมีอยู่ ดังนั้น คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกจึงขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้นำ 2)โครงสร้างของงาน หมายถึง โครงสร้างของงานต้องมีความชัดเจนใน 4 มิติ คือ ความชัดเจนของเป้าหมาย จำนวนวิธีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความเฉพาะเจาะจงของการแก้ปัญหา และความสามารถในการตรวจสอบการ

ตัดสินใจ ซึ่งเมื่อโครงสร้างงานชัดเจนผู้นำย่อมสามารถควบคุมทิศทางของกลุ่มได้ 3)อำนาจในตำแหน่ง หมายถึง อำนาจที่องค์การให้แก่ผู้นำเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จนั่นคือ ระดับของการใช้อำนาจของผู้นำที่ผู้ใต้บังคับบัญชายอมปฏิบัติตาม อำนาจในตำแหน่งเป็นเครื่องแสดงว่า ผู้นำสามารถให้คุณให้โทษแก่สมาชิกในกลุ่มได้มากน้อยเพียงไร

จากแนวคิดของนักวิชาการดังที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้นำต้องเป็นผู้มีความยืดหยุ่นเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำจะขาดมิได้เพราะเป็นพลังที่สร้างความหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงานในองค์การ ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีสร้างสรรค์ใช้เป็นฐานของการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบทั้งหลายด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงมีความสำคัญเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนและยังจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่ต้องเผชิญกับแรงผลักดันที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเป็นการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีไปสู่การสร้างโมเดลที่แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งผู้วิจัยสามารถตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์แล้วทดสอบความกลมกลืนของโมเดล(Model Goodness of Fit Test) ซึ่งการดำเนินการวิจัยลักษณะนี้เรียกว่าโมเดลสมการโครงสร้าง(Structural Equation Model: SEM) ซึ่งมีความเหมาะสมกับการวิจัยยุคสังคมนวัตกรรมซึ่งเป็นยุคที่มีความสับสน(Chaotic) มีความซับซ้อน (Complex) มีลักษณะคำถามการวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความซับซ้อนและลึกซึ้ง (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)

ดังนั้น ในสภาวะการณ์ที่เป็นปัญหาเช่นปัจจุบันนี้การมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่สอดคล้องกับบริบทลักษณะของสังคมไทยและลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนจึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างความเป็นผู้นำตามสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชน นำไปสู่ความเป็นผู้รอบรู้มองการณ์ไกลสามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องทิศทาง(Do the Right Thing) (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) และยังใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้สร้างโปรแกรมพัฒนาการเรียนรู้และการฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาอีกทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อการดำเนินงานส่งเสริมประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

2. คำถามการวิจัย

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อพัฒนาโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

3.2 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้ทราบโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

4.2 ได้ทราบความสอดคล้องโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

4.3 ได้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน รวมทั้งสิ้น 2,080 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจาก การวิจัยครั้งนี้จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม AMOS ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควร อยู่ระหว่าง 100-150 คน (Saris and Strenkhorst, 1984; Schumacker and Lomax, 2004) แต่ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ มีข้อกำหนดว่าควรมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 เท่าของตัวแปรในรูปแบบ (ศุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2551; Lindeman and Gold, 1980) การวิจัยครั้งนี้ จึงมีตัวแปรทั้งสิ้น จำนวน 24 ตัว เกณฑ์ขั้นต่ำขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงควรมีไม่น้อยกว่า 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสนทนากลุ่มและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือขอความ

อนุเคราะห์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานเพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงของตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลโดยใช้โปรแกรม AMOS

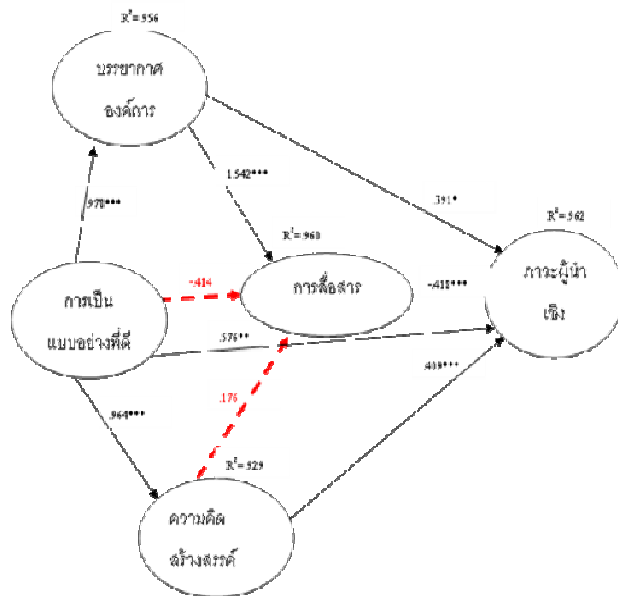
6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาและการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวข้องและผลจากการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ปรับแก้ตัวแปรสังเกตได้ใหม่หลังจากการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มีตัวแปรสังเกตได้รวม 18 ตัว ตัวแปรแฝงรวม 5 ตัวรวม ตัวแปรทั้งสิ้น 23 ตัว ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น หลังจากการปรับแก้ ปรากฏผลดังนี้คือ ตัวแปรสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ การสื่อสาร บรรยากาศองค์การ ความคิดสร้างสรรค์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

6.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจาก 1)ค่าไค-สแควร์ ทารด้วยองศาอิสระ(df) มีค่าเท่ากับ 1.072 ในที่นี้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 57.861 ที่องศาอิสระ(df) มีค่าเท่ากับ 54 2)ค่าความน่าจะเป็น(p-value) เท่ากับ .335 ไม่มีนัยสำคัญ 3)ค่าดัชนีระดับความกลมกลืน (GFI; Goodness of Fit Index) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI ; Adjust Goodness of Fit Index) มีค่าเท่ากับ .983 และ .967 ตามลำดับ 4)ค่าดัชนีวัดเปอร์เซ็นต์ความกลมกลืน(NFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ(CFI) ค่าเท่ากับ .994 และ 1.000 ตามลำดับ และ 5)ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า(RMSEA) มีค่าเท่ากับ .012 ซึ่งค่าดัชนีทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

6.3 ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(p-value = .126) ไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ (χ^2 / df) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ($\chi^2 / df = 1.168$) ซึ่งเป็นการยอมรับว่ารูปแบบตามสมมติฐานของการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีระดับความสอดคล้องกลมกลืน(GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว(AGFI) มีค่าเท่ากับ .977 และ.954 ตามลำดับ ค่าดัชนีวัดเปอร์เซ็นต์ความกลมกลืน(NFI) มีค่าเท่ากับ .992 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ(CFI) มีค่าเท่ากับ .999 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า(RMSEA)มีค่าเท่ากับ .019 (RMSEA<0.05) แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น

7. อภิปรายผลวิจัย

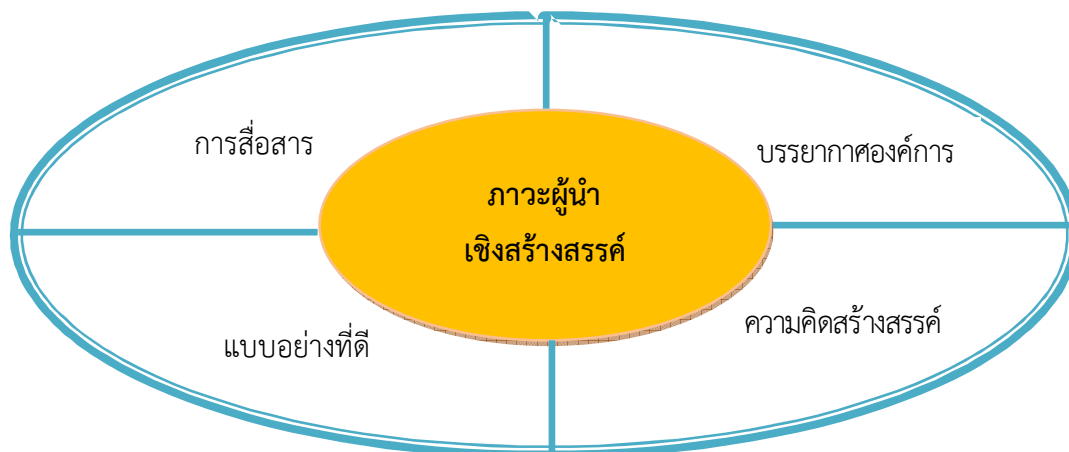
7.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือ การสื่อสารความคิดสร้างสรรค์การเป็นแบบอย่างที่ดี บรรยากาศองค์การ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 96.20 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้นำที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่างๆ และประเด็นต่างๆ มีความเป็นผู้นำที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติเชิงเชิงบวก ต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่น

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิกฤตที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาสผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีไหวพริบ และมีข้อมูลในเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหา การแก้ปัญหาของผู้นำต้องอาศัยความรู้ที่จะกำหนดแนวความคิด การมีเชี่ยวชาญจะช่วยให้มีให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความคล่องแคล่วและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความขัดแย้งและความวุ่นวายได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องยึดถือความถูกต้อง มีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรคและเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมาสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา น้ำขาว (2562) ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก

7.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศองค์การคือ การเป็นแบบอย่างที่ดีโดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของบรรยากาศองค์การได้ร้อยละ 95.60 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งนี้เพราะว่าบรรยากาศองค์การ หมายถึงการวางรูปแบบและความคาดหวังของสมาชิกต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การ ซึ่งบรรยากาศองค์การเป็นตัวกำหนดทัศนคติที่ดีและความพอใจของบุคลากรที่จะอยู่ในองค์การ หากต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาองค์การแล้วสิ่งที่ต้องพิจารณานั้นก็คือบรรยากาศองค์การ ซึ่งมีความสำคัญต่อสมาชิกองค์การในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับผู้บริหารหรือบุคลากรอื่นๆ ในองค์การและบรรยากาศองค์การยังมีความสำคัญต่อการบริหารงานอีกด้วย ซึ่งหากจะวิเคราะห์พฤติกรรมการทำงานของสมาชิกในองค์การ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การจึงต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในองค์การ หรือบรรยากาศองค์การซึ่งมีอิทธิพลในการกำหนดทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การสร้างบรรยากาศให้เป็นประชาธิปไตย บรรยากาศการทำงานในโรงเรียนเอื้อต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy&Miskel (2005) ให้ทัศนะว่าบรรยากาศของโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนอันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มบุคคลในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา เนาวรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ด้านความหลากหลายของบุคลากร (X110) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X23) พฤติกรรมของผู้บริหารด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข(X32) ด้านการประสานงาน (X36) ด้านการให้การยอมรับนับถือ(X33) และด้านการเข้ากับสังคมได้อย่างดี(X37) ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันพยากรณ์บรรยากาศองค์การ ได้ร้อยละ 79.10, ($R^2 = 0.791$)

8. องค์กรความรู้ใหม่

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ 1)การสื่อสาร 2)บรรยากาศองค์การ 3)ความคิดสร้างสรรค์ และ 4)การเป็นแบบอย่างที่ดี

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรนำข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ การสื่อสารด้านมีทักษะการสื่อสาร ด้านความคิดสร้างสรรค์ไปเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9.1.2 สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรให้ความสำคัญต่อรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ที่มีคุณภาพที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำในองค์การเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล โดยยึดหลักการผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส และมีคุณธรรม บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลควบคู่ไปกับการบริหารงานในทุกด้าน สร้างความเท่าเทียมในองค์การ และควรมีการทบทวนบทบาทของบุคลากรในแต่ละโรงเรียน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาสถานศึกษา และกำกับดูแลการบริหารจัดการในโรงเรียน

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนควร จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและ สถานศึกษาอื่นนอกสังกัด มีการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละระดับ สามารถแสดงความคิดเห็นและรับฟังปัญหาซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแสวงหาความรู้ร่วมกัน แล้วนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ต่อไป

9.2.2 ควรพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนให้เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ในแต่ละด้านดังนี้ ความคิดสร้างสรรค์การเป็นแบบอย่างที่ดี บรรยากาศองค์การ การสื่อสาร

9.2.3 การนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ไปใช้เพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้บริหารควรปรับให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละ สถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนต่ำสุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ ซึ่งผล ของการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ทั้งภาพรวมของสถานศึกษา

9.3.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จึงควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพในรูปแบบทุกระดับโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็น ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกระดับและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร เพื่อเป็นแนวทาง ให้เกิดการพัฒนาการเป็นองค์กรได้อย่างครอบคลุม

9.3.3 จากการจัดสนทนากลุ่มและลงภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย ในครั้งนี้ พบว่าอาจมีปัจจัยภายนอกอื่นที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เอกชน เช่น นโยบายของรัฐบาล สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมถึงกรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน แต่ละสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัว แปรนอกดังกล่าวมาพิจารณาด้วย

9.3.4 รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น สามารถนำไปศึกษาวิจัยเป็นรูปแบบเทียบเคียงใช้กับ สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ ซึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีคุณภาพต่อไป

9.3.5 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำเชิงอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน หรือในสถาบันศึกษาอื่นในลำดับต่อไป

10. บรรณานุกรม

- จันจิรา น้าขาว. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา : กรณีที่ศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : หจก.ทิพยวิสุทธี.
- ศุภมาส อังคุโชติ และคณะ. (2551). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. กรุงเทพฯ : มีสชั่นมัลติมีเดีย จำกัด.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2555). ผู้บริหารกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุนิสา เนาวรัตน์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Hamel, G., & Prahalad, C. K. (2012). *Competing for the future*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Heifetz, Grashow, and Linsky. (2009). *Leadership in a (Permanent) Crisis*. Boston, MA : Harvard Business Review.
- Hoy,W.K,&,C.G. Miskel. (2005). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 7th ed. New York : McGraw-Hill.
- Taylor, Frederick W. (2002). *The Principles of Scientific Management*. New York : Harper.